

HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI
Nr. 77 din 19.04.2001
pentru acordarea votului de încredere asupra
Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului

În urma dezbaterilor asupra Programului de activitate și a întregii liste a Guvernului, în temeiul art. 98 alin. (2) și (3) din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. - Se acordă vot de încredere asupra Programului de activitate al Guvernului "[Renașterea economiei - renașterea țării](#)" și a întregii liste a Guvernului în următoarea componență:

Vasile TARLEV	- Prim-ministru
Valerian CRISTEA	- viceprim-ministru
Andrei CUCU	- viceprim-ministru, ministrul economiei
Dmitri TODOROGLO	- viceprim-ministru, ministrul agriculturii și industriei alimentare
Mihail GARȘTEA	- ministrul industriei
Victor ȚOPA	- ministrul transporturilor și comunicațiilor
Ion LEȘANU	- ministrul energiei
Mihail MANOLI	- ministrul finanțelor
Ilie VANCEA	- ministrul învățămîntului
Ion PĂCURARU	- ministrul culturii
Andrei GHERMAN	- ministrul sănătății
Gheorghe DUCA	- ministrul ecologiei, construcțiilor și dezvoltării teritoriului
Valerian REVENCO	- ministrul muncii și protecției sociale
Nicolae CERNOMAZ	- ministrul afacerilor externe
Ion MOREI	- ministrul justiției
Vasile DRĂGĂNEL	- ministrul afacerilor interne
Victor GAICIUC	- ministrul apărării.

Art. 2. - Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 19 aprilie 2001.
Nr. 77-XV.

**PROGRAMUL DE ACTIVITATE
AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA PE ANII 2001-2005
"Renașterea economiei - renașterea țării"**

I. SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ultimii 10 ani de dezvoltare a republicii Moldova se caracterizează prin intensificarea continuă a proceselor de criză în toate sferele de activitate a societății și transformarea treptată a Moldovei în una din cele mai sărace țări ale Europei.

Politica social-economică s-a redus, cu precădere, la concepția monetaristă de dirijare a statului. Deetatizarea de proporții, întreprinsă în această perioadă, nu a condus la sporirea eficienței producției, la activizarea economică și investițională a noilor proprietari.

Rezultatul evoluției economiei naționale în perioada anilor 1991-2000 a fost reducerea de 3 ori a volumului produsului intern brut. Ritmul creșterii importului de mărfuri și servicii a depășit ritmul exportului acestora, fapt care a generat reducerea nivelului de acoperire a importului de către export.

Restructurarea întreprinderilor industriale a fost însoțită de lichidarea celor mai importante ramuri și domenii ale producției, de reducerea numărului de angajați ai acestora. Drept urmare a micșorării de 3 ori a volumului producției, rolul industriei în economia națională a scăzut simțitor. Ponderea ei în produsul intern brut s-a redus mai bine de 2 ori. Începând cu anul 1995, cota industriei în produsul intern brut a devenit mai mică decât cea a agriculturii, fapt care este o dovadă a de industrializării țării.

Drept urmare a reformelor distructive din ultimul deceniu, agricultura, complexul agroindustrial în ansamblu au rămas în urmă în dezvoltarea lor cu 35-40 de ani.

Valoarea fondurilor fixe de producție din complexul agroindustrial s-a redus considerabil. Țara s-a transformat din exportator al producției animale în importator al acesteia. Au fost defrișate de 2 ori mai multe livezi și de 3 ori mai multe vii decât au fost plantate. Anual nu se prelucrează suprafețe enorme de terenuri arabile. În urma nerespectării asolamentelor și a reducerii de 10-20 de ori a cantității de îngrășăminte organice și minerale introduse, a scăzut brusc fertilitatea solului. Suprafața terenurilor irigate s-a micșorat de la 200 de mii la 20 de mii de hectare.

A fost stopată activitatea asociațiilor științifice de producție în agricultură.

Majoritatea întreprinderilor prelucrătoare și-au încetat existența sau funcționează la o capacitate de 23-30 la sută.

Investițiile statului în dezvoltarea agriculturii s-au micșorat de 17 ori.

Nu a fost definitivată reglementarea juridică a activității economice în agricultură.

Nu au fost reglementate pe deplin relațiile dintre proprietarii de terenuri și de bunuri, relațiile dintre manageri și proprietarii de terenuri, precum și răspunderea proprietarilor pentru folosirea pământului.

Reforma fiscală nu a soluționat în deplină măsură nici problema majorării încasărilor bugetare, nici problema creării condițiilor favorabile pentru activitatea producătorilor de mărfuri autohtoni.

Încercările de a soluționa problema deficitului de resurse interne prin atragerea resurselor externe s-au dovedit a fi ineficiente. Cea mai mare parte a creditelor și împrumuturilor primite nu au avut caracter investițional. Creșterea vertiginosă a datoriei externe a țării, care la 1 ianuarie 2001 a atins cifra de 781 milioane dolari S.U.A., a fost însoțită de declanșarea unei crize investiționale de proporții.

Lacunele în realizarea politicii economice au condiționat ineficiența măsurilor și acțiunilor îndreptate spre atenuarea consecințelor sociale ale crizei economice, spre diminuarea tensiunii sociale.

Promovarea reformelor de dragul reformelor au condus la scăderea nivelului de trai și a calității vieții pentru majoritatea populației.

Veniturile reale ale populației s-au redus aproape de 10 ori.

Scăderea nivelului de trai a fost însoțită de creșterea neîntreruptă a șomajului.

În urma înrăutățirii situației materiale a majorității populației, la sfârșitul anilor '90, se declanșează procesul depopulării, condiționat de scăderea atât naturală, cât și migrațională a populației.

Situația s-a agravat considerabil din motiv că, de la începutul anilor '90, autoritățile au luat o atitudine de neglijare a problemelor de primă importanță ale dezvoltării economice și sociale a țării. La baza cadrului juridic al dezvoltării social-economice a fost pusă ideea realizării reformelor de piață cu orice preț și eschivarea statului de la controlul asupra urmărilor acestora.

La toate nivelurile puterii prosperă corupția, luarea de mită.

Practice a fost înghețat procesul de restabilire a integrității teritoriale a țării.

Toate acestea oferă destul temei pentru a susține că țara se află în prag de catastrofă națională.

II. PREMISELE POLITICO-JURIDICE DE IEȘIRE AȚĂRII DIN CRIZĂ

Asigurarea suveranității și integrității Republicii Moldova

În scopul consolidării statalității și independenței economice, al restabilirii integrității teritoriale a Republicii Moldova, Guvernul intenționează:

- să elaboreze strategia politicii interne și externe a Republicii Moldova, bazate pe consolidarea societății, pe demnitatea națională, pe mândria cetățenilor pentru țara lor, pe creșterea autorității acesteia pe arena internațională, pe promovarea politicii externe în exclusivitate în interesele Republicii Moldova și ale poporului ei;
- să elaboreze și să realizeze în practică un program de securitate economică a țării;
- să soluționeze definitive pe cale pașnică diferendul transnistrean în cadrul unui stat unic Republica Moldova, să procedeze la integrarea economiei ambelor maluri ale Nistrului, la restabilirea spațiului cultural comun și a unității spirituale a societății.

Responsabilitatea autorităților în fața poporului

Urmărind scopul creării unui mecanism eficient de interacțiune a structurilor puterii centrale și locale, Guvernul va asigura:

- promovarea unei politici deschise, transparente de luare a deciziilor sale și executare a acestora;
- crearea unui mecanism de control asupra activității reprezentanțelor puterii executive, aleși și numiți, de toate nivelurile;
- sporirea rolului colectivelor de muncă și al sindicatelor în adoptarea deciziilor administrative prin luarea în considerație a poziției lor în problemele ce țin de dezvoltarea economică, socială și spirituală a țării.

Politica regională. Relațiile interetnice

Drept momente de bază în aceste domenii, Guvernul consideră:

- crearea și implementarea unui sistem principal nou de interacțiune a autorităților centrale și a celor locale, delegarea acestora din urmă a răspunderii pentru situația social-economică din teritoriu și crearea, totodată, a posibilității de influențare a ei;
- transmiterea în administrare autorităților locale a acelei părți a proprietăți publice care ar contribui la sporirea potențialului economic al regiunii;
- restabilirea statutului anterior al unităților teritorial-administrative;
- asigurarea executării Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri);
- dezvoltarea relațiilor interetnice pe baza ideilor și valorilor cu adevărat democratice, care exclud în întregime pe baza ideilor și valorilor cu adevărat democratice, care exclud în întregime discriminarea după criterii etnice și lingvistice și asigură egalitatea în drepturi a tuturor grupurilor etnice din republică; recunoașterea diversității etnico-culturale și a păcii interetnice drept principalul tezaur național;
- aducerea politicii lingvistice din toate organele puterii de stat, din domeniul învățământului și culturii, din mijloacele de informare în masă în corespundere cu prevederile Constituției și ale Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, crearea condițiilor optime pentru studierea limbii moldovenești de către reprezentanții tuturor minorităților naționale, neadmiterea reducerii artificiale a funcțiilor limbii ruse în societate.

Combaterea criminalității și corupției

Pentru combaterea acestor fenomene, Guvernul propune:

- elaborarea unui program național de profilaxie și prevenire a contravențiilor;
- elaborarea și realizarea unei strategii de combatere a crimei organizate, a economiei tenebre, a corupției și protecționismului, strategie în care să fie reflectate principiile de bază ale drepturilor omului și ale egalității tuturor cetățenilor în fața legii;
- implementarea unui mecanism de repatriere și legalizare a capitalului exportat, respectându-se securitatea și interesele economice legitime ale agenților economici și ale persoanelor fizice;
- inițierea procedurii de anulare a imunității pentru unele categorii de funcționari publici;
- implementarea unui mecanism de declarare obligatoriu a veniturilor de către toți cetățenii care se angajează în serviciul public;
- asigurarea serviciilor organelor de drept cu cele mai moderne mijloace tehnice și de transport, tipuri de telecomunicații, de armament și de tehnică birotică;

- stabilizarea efectivului organelor de drept, asigurarea protecției juridice și sociale adecvate lucrătorilor acestora; sporirea exigenței pentru calitatea lucrului și respectarea legilor;
- realizarea unui complex de măsuri pentru conlucrarea eficientă a organelor de drept din țară cu organisme similare internaționale;
- restabilirea activității gărzilor populare și altor forme obștești efective de antrenare a populației la menținerea ordinii de drept.

III. CURSUL ECONOMIC AL POLITICII REFORMELOR

Creșterea rolului statului în asigurarea unei dezvoltări social-economice durabile

Necesitatea creșterii influenței statului asupra proceselor economice din țară este condiționată de:

- aprofundarea continuă a reformelor promovate și luarea în considerare a consecințelor acestora;
- caracterul deschis al economiei, lipsa resurselor energetice proprii, declinul major al producției în toate domeniile economiei naționale, prevalarea importului asupra exportului;
- formarea, în urma atitudinii nechibzuite față de promovarea reformelor, a unui sistem extrem de nerațional de administrare corporativă a proprietății;
- lipsa asigurării reale a drepturilor asupra proprietății, lipsa susținerii eficiente din partea statului a micului business;
- eficiența scăzută a instrumentelor de stabilizare macroeconomică.

Reglementarea de către stat a proceselor economice, la etapa actuală, constă în:

- stabilirea și susținerea proporțiilor macroeconomice la elaborarea și executarea bugetului;
- realizarea măsurilor de reglementare a circulației monetare, a veniturilor personale ale cetățenilor; controlul asupra formării prețurilor la unele mărfuri de primă necesitate și servicii prestate populației;
- crearea de condiții pentru sporirea cointeresării băncilor în acordarea de mijloace financiare, în special pe termen lung, sectorului real al economiei;
- controlul riguros asupra importului și exportului de mărfuri în scopul protecției producătorului de mărfuri autohton;
- lichidarea condițiilor care generează contrabanda cu mărfuri și materii prime pe teritoriul țării, destabilizează piața și diminuează competitivitatea agenților economici autohtoni;
- formarea unei infrastructuri eficiente a complexului agroindustrial;
- folosirea prognozei social-economice și a planificării în economie;
- statornicirea sectorului de stat în calitate de element important și obiectiv necesar al structurii societății.

Sporirea rolului și eficienței utilizării proprietății de stat

Statul devine participant cu drepturi depline ale pieții și al relațiilor de piață și imprimă un caracter social reformelor promovate. Întreprinderile în care predomină proprietatea de stat vor participa, în rind cu alți agenți economici, la procesele economice.

În funcție de necesități, se va examina chestiunea introducerii monopolului de stat asupra fabricării și comercializării unor tipuri de produse.

În scopul sporirii eficienței utilizării proprietății de stat, se prevede:

- inventarierea obiectelor de proprietate de stat, analiza eficienței funcționării acestora, examinarea problemelor ce țin de schimbarea formei de gestionare a unor întreprinderi;
- luarea măsurilor necesare de reutilizare tehnică a întreprinderilor, trecerea la tehnologii scientointensive drept condiție obligatorie a redresării lor financiare;
- modificarea funcțiilor Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat prin transmiterea unora din aceste funcții ministerelor de ramură, prin concentrarea eforturilor departamentului în cauză asupra controlului executării contractelor de privatizare și asupra soluționării problemelor ce apar în activitatea întreprinderilor privatizate. Privatizarea întreprinderilor se va efectua la propunerea ministerelor de ramură.

Politica investițională

Direcțiile și elementele principale ale susținerii de către stat a investițiilor în sectorul real al economiei vor consta în:

- fundamentarea și selectarea tipurilor prioritare ale producției drept obiecte ale susținerii investiționale;
- încheierea cu producătorii de mărfuri a acordurilor privind condițiile susținerii de către stat a activității investiționale, cu determinarea eficienței investițiilor preconizate, a termenelor de acoperire a acestora, a volumelor și tipurilor de resurse necesare;
- formarea bazei de resurse pentru finanțarea măsurilor de susținere a investițiilor;
- crearea unei structuri specializate care va organiza, reglementa și controla executarea programului de susținere de către stat a investițiilor în producție.

Dezvoltarea activității de întreprinzător și crearea infrastructurii pieței

Susținerea activității de întreprinzător de către stat presupune:

- simplificarea sistemului de impunere fiscală;
- protecția eficientă a activității de întreprinzător de atentatele structurilor criminale, precum și de acțiunile nelegitime ale persoanelor cu funcții de răspundere;
- antrenarea întreprinzătorilor la executarea comenzilor de stat, la realizarea proiectelor și programelor de stat asigurate cu resursele corespunzătoare;
- stimularea procesului de asociere a întreprinzătorilor în diferite uniuni, asociații, societăți;
- perfecționarea bazei legislative care ar condiționa stimularea spiritului întreprinzătorilor al populației, simplificarea procedurii de înregistrare și eliberare a licențelor pentru structurile antreprenoriatului;
- dezvoltarea unui sistem centralizat de informații marketing în domeniul activității de întreprinzător, fapt care va facilita desfacerea mărfurilor, producției și prestarea serviciilor;
- dezvoltarea activității de întreprinzător în domeniile ce țin de prelucrarea materiei prime agricole, de meșteșugurile artistice tradiționale, de arta populară, mai cu seamă în localitățile rurale;
- elaborarea și promovarea unei politici de protecție a întreprinzătorului autohton.

Politica economică externă

Strategia de stat în domeniul perfecționării activității economice externe prevede direcționarea eforturilor în:

- dezvoltarea infrastructurii de stat pentru operațiunile economice externe;
- perfecționarea sistemului de organizare a colaborării economice externe;
- modernizarea politicii în domeniul împrumuturilor externe și al investițiilor străine;
- negocierea cu organisme internaționale privind reeșalonarea datoriei externe.

Restructurarea relațiilor economice externe se va desfășura pe următoarele direcții:

- perfecționarea structurii de export-import al mărfurilor;
- dezvoltarea producției industriale pe bază de investiții și inovații, sporirea competitivității mărfurilor și serviciilor pe piața internă și cea externă;
- certificarea tuturor mărfurilor importante;
- crearea unui sistem informațional privind piețele mondiale de mărfuri;
- crearea unui mediu concurențial pentru agenții economici care intenționează să iasă pe piața externă.

Realizarea politicii economice externe presupune micșorarea treptată a deficitului în balanța de comerț și, în perspectivă, prevede un sold pozitiv al operațiunilor economice externe și al balanței de plăți în ansamblu.

În domeniul activității de impor-export se preconizează în primul rind:

- elaborarea și legiferarea sistemului de stat de promovare a exportului;
- crearea unei structuri de stat pentru promovarea exporturilor de mărfuri autohtone;
- creditarea producției de mărfuri cu ciclu lung orientate spre export;
- asigurarea operațiunilor de valorificare a piețelor externe;
- sporirea răspunderii rezidenților exportatori pentru nerepatrierea valute.

IV. DEZVOLTAREA SECTORULUI REAL AL ECONOMIEI

În ceea ce privește sectorul real al economiei, scopul strategic al Guvernului constă în:

- promovarea judicioasă a reformelor;
- stoparea declinului producției și renașterea economiei reale;
- soluționarea problemei privind asigurarea țării cu resurse energetice;
- demonopolizarea și stimularea concurenței în toate domeniile de activitate.

Politica de stat în domeniul restructurării sectorului real al economiei

Esența politicii statului în domeniul industriei se rezumă la:

- dezvoltarea și susținerea agenților economici care produc mărfuri competitive;
- refacerea ramurii de construcție a mașinilor agricole prin crearea de întreprinderi mixte pe baza uzinelor existente în scopul asigurării complexului agroindustrial cu tehnica și utilajele tehnologice necesare;
- restabilirea producției de aparate și tehnică de uz casnic competitive;
- restabilirea industriei microbiologice;
- stimularea investitorilor autohtoni și străini care își plasează mijloacele în sfera producției, mai ales în producții scintointensive și cu tehnologii avansate.

În domeniul agriculturii, Guvernul își propune sporirea volumului producției, atingerea unui nivel de dezvoltare a complexului agroindustrial care ar asigura alimentația populației conform normelor științific fundamentate.

Recunoscând dreptul țăranilor la pământul primit conform legii, diversitatea și libertatea deplină a funcționării tuturor formelor de gospodărire în agricultură, statul va stimula cooperarea benevolă a țăranilor în scopul dezvoltării marii producții de mărfuri cu forme legale de organizare juridică. Reșind din importanța unor ramuri, la etapa inițială eforturile principale vor fi orientate spre dezvoltarea subcomplexelor importante sub aspect strategic: viticol, vinicol, pomicol, legumicol, de tutun, cerealier, de unt și uleiuri, de sfeclă de zahăr, zootehnic.

În scopul dezvoltării complexului agroindustrial se preconizează:

- perfecționarea amplasării teritoriale și a specializării producției agroindustriale în zonele și microzinele economico-climaterice ale țării pentru obținerea unor produse ecologic pure. Se prevede crearea de agrosisteme cuprinzând întregul proces: creșterea, colectarea, prelucrarea și comercializarea producției agricole;
- realizarea programului de stat privind acordarea asistenței tehnice, agrochimice, veterinare și de altă natură agenților economici din agricultură;
- crearea stațiilor tehnice de mașini, a asociațiilor și cooperativelor de prestare a serviciilor agricole, menite să efectueze pe bază de contract, lucrări de creștere a culturilor agricole;
- refacerea, în măsura necesităților, a fermelor și complexelor zootehnice, cu participarea capitalului de stat și privat autohton și străin;
- implementarea asolamentelor moderne științific fundamentate, a lucrărilor de prelucrare a solului cu protecția acestuia, de protecție complexă a plantelor;
- elaborarea unui program de stat de ameliorări hidraulice, restabilirea sistemelor de irigare, crearea asociațiilor consumatorilor de apă;
- elaborarea unui program de stat de creditare preferențială a producătorilor de mărfuri agricole;
- participarea statului la crearea unei piețe de produse agricole prin bursa de mărfuri și materie primă;
- crearea condițiilor pentru atragerea investițiilor străine, activizarea procesului de creare a întreprinderilor mixte pentru comercializarea producției pomilegumicole proaspete și a produselor rezultate din prelucrarea acesteia pe piețele externe;
- restabilirea prognozării și planificării în complexul agroindustrial, aplicarea sistemului de comenzi de stat și de alte comenzi și contracte garantate pentru creșterea și colectarea producției agricole;
- analiza respectării legislației în cadrul privatizării întreprinderilor complexului agroindustrial și a pământului, a respectării clauzelor contractelor încheiate;
- restructurarea datoriilor istorice ale întreprinderilor agricole;
- acordarea unei atenții prioritare științei agricole naționale, stimularea activității asociațiilor științifice de producție, dezvoltarea producției de semințe, activității pepinieristice, celei de selecție a animalelor, a veterinăriei;
- examinarea posibilității de introducere a unui impozit agricol unic.

În domeniul energiei se vor considera drept activități prioritare luarea de măsuri consecvente privind aprovizionarea țării cu resurse energetice, asigurarea funcționării întregului complex energetic, trecerea la un regim de austeritate în utilizarea resurselor energetice.

Acțiunile Guvernului în acest domeniu vor fi îndreptate spre:

- elaborarea unui program de dezvoltare a complexului energetic;
- adoptarea formelor de gestiune postprivatizaționale din complexul energetic la situația creată;
- restabilirea sistemului energetic unic al țării;
- folosirea avantajelor oferite de poziția geografică a țării în realizarea proiectului de transit al energiei electrice spre Balcani;
- asigurarea siguranței energetice a țării prin restabilirea și extinderea capacităților la centralele termoelectrice în funcțiune și prin construcția de noi centrale termoelectrice cu participarea capitalului privat;
- crearea în țară a unui complex termoenergetic unic;
- realizarea unui program de gazificare totală a țării cu atragerea atât a resurselor interne, cât și a creditelor organismelor financiare internaționale;
- analiza rezultatelor privatizării complexului energetic și a respectării contractelor, examinarea posibilității de transmitere a rețelelor energetice în gestiune fidusiară;
- aplicarea regimului de austeritate în utilizarea resurselor energetice, re folosirea acestora și reducerea pe această bază, a ponderii consumului de energie în producția finită;
- instituirea, pe lângă Guvern, a unui organ interdepartamental permanent de coordonare a lucrărilor în domeniul siguranței energetice;
- crearea cadrului juridic și organizatoric de asociere a agenților economici de stat și a celor privați într-un concern pentru asigurarea țării cu carburanți și resurse energetice.

Politica de stat în domeniul renașterii și dezvoltării construcțiilor capitale se va baza pe:

- stimularea implementării de resurse și tehnologii cu consum redus de energie, a folosirii materialelor moderne;
- finalizarea construcției caselor de locuit prin atragerea creditelor pe termen lung;
- crearea cadrului juridic și normative pentru dezvoltarea rapidă a construcției de locuințe, mai ales a construcțiilor individuale;
- utilizarea surselor extrabugetare de finanțare a construcției de locuințe, crearea mecanismului de creditare ipotecară.

Politica de stat în domeniul dezvoltării transportului și drumurilor se rezumă la:

- extinderea colaborării internaționale în domeniul reconstrucției sistemului național de comunicații, în special prin modernizarea infrastructurii și serviciilor respective, prin adaptarea lor la standardele europene, prin joncțiunea cu rețelele, sistemele și culoarele europene de transport;
- crearea unui sistem de transporturi competitive pe piața internă și pe cea internațională;
- dezvoltarea structurilor pe piață care ar asigura conlucrarea eficientă a transportatorilor;
- modernizarea infrastructurii culoarelor naționale de transport care asigură fluxurile de transport europene;
- dezvoltarea bazei tehnico-materiale a transporturilor și organizarea transporturilor mixte de mărfuri;
- renovarea și modernizarea materialului rulant de pasageri, dezvoltarea transportului aerian, perfecționarea structurii naționale de gestionare a transporturilor;
- perfecționarea sistemului tarifar și de formare a prețurilor în domeniul serviciilor de transport, reglementarea antimonopol;
- restabilirea și extinderea continuă a rețelei naționale de drumuri, ținându-se cont de cerințele contemporane.

În domeniul telecomunicațiilor se preconizează, în primul rînd, extinderea și perfecționarea rețelei telefonice locale, crearea unui complex modern de transport ale țării, prestarea de noi servicii moderne.

În domeniul informaticii și tehnologiilor informaționale se prevede schimbul de date electronice, accesul abonaților rețelei naționale la rețelele informaționale globale. Dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informaționale va asigura accesul la sursele sigure de informații și un înalt nivel de automatizare a prelucrării informațiilor în sfera de producție și cea socială.

Dezvoltarea comerțului se va efectua în contextual reformelor social-economice generale.

Reglementare de stat a comerțului intern și a sferei de deservire va avea drept scop:

- reglementarea sistemului de adaosuri comerciale și de comisioane pentru stoparea creșterii prețurilor, activizarea cererii interne;
- sistematizarea nomenclatorului, aprobat de Guvern, al mărfurilor și serviciilor socialmente importante, prețurile și tarifele la care sînt reglementate direct de către stat.

V. VALORIFICAREA RESURSELOR NATURALE POLITICA ECOLOGICĂ

Sarcina principală a Guvernului în domeniul protecției mediului ambiant și al valorificării resurselor naturale constă în prevenirea și minimalizarea impactului negativ al activității economice asupra mediului ambiant, resurselor naturale și sănătății populației.

În acest domeniu se stabilesc următoarele priorități:

- stoparea scăderii fertilității solului și realizarea măsurilor de combatere a eroziunii;
- asigurarea populației cu apă potabilă calitativă;
- protejarea landșafturilor și a diversității biologice, extinderea ariilor forestiere și ameliorarea calității pădurilor;
- protejarea localităților împotriva inundațiilor și alunecărilor de teren;
- luarea de decizii în ramurile economiei naționale, ținîndu-se cont de politica ecologică;
- instruirea populației în sfera ecologică;
- colaborarea internațională în domeniul ecologiei.

VI. POLITICA MACROECONOMICĂ

Guvernul intenționează să realizeze în comun cu Banca Națională a Moldovei politica macroeconomică, care ar asigura promovarea stabilității și eficienței a reformelor structurale. Indicatorii macroeconomici principali prevăd:

- creșterea produsului intern brut cu un ritm anual de 5 la sută;
- reducerea anuală a ratei inflației și menținerea ei la un nivel de pînă la 10 la sută (la sfîrșitul anului);
- reducerea deficitului bugetar de pînă la 1,5% din produsul intern brut;
- limitarea deficitului contului current de pînă la 6 la sută din produsul intern brut pe seama reducerii deficitului balanței comerțului exterior.

Politica fiscală și bugetară

Direcțiile principale ale politicii fiscale a statului sînt:

- perfecționarea legislației fiscale;
- reducerea treptată a nivelului prevalărilor fiscale și introducerea normativului de povară fiscală maximă;
- reducerea tipurilor de impozite și taxe, simplificarea modului de calculare și a procedurii de încasare a acestora, asigurarea stabilității bazei normative a impunerii fiscale;
- formarea sistemului de facilități fiscale cu destinație specială, cu caracter de stimulare, care ar corespunde sarcinilor generale de dezvoltare a economiei;
- trecerea treptată de la impunerea indirectă la impunerea veniturilor;
- asigurarea stabilității și transparenței politicii fiscale;
- sporirea răspunderii contribuabililor pentru evaziunea fiscală, precum și a lucrătorilor din organele de control financiar și fiscal pentru executarea necorespunzătoare a funcțiilor de serviciu;
- eliminarea fenomenului samavolniciei funcționarilor de stat la diferite niveluri și în diferite structuri care extorchează bani de la întreprinzători;
- perfecționarea sistemului de control fiscal și financiar asupra activității agenților economici, inadmisibilitatea dublării și a paralelismului în acest domeniu, reducerea numărului organelor de control de stat, precum și a numărului de controale, sporirea calității acestora;
- examinarea, în comun cu Transnistria, a chestiunii privind excluderea dublei impuneri cu taxă pe valoarea adăugată.

Politica bugetară a statului va fi direcționată spre folosirea optimă a mijloacelor statului, spre coordonarea cheltuielilor cu posibilitățile reale ale economiei naționale, spre optimizarea cheltuielilor prin micșorarea lor și eliminarea dublării funcțiilor autorităților administrației publice centrale și locale.

În privința cheltuielilor publice, se propune a asigura:

- folosirea eficientă și rațională a mijloacelor publice prin stabilirea unui control riguros asupra utilizării lor;
- transparența tuturor veniturilor și cheltuielilor statului, informarea populației privind caracterul lor;
- garanția plăților publice, prevăzute de buget;
- prognozarea maximă reală a veniturilor bugetare, excluderea din practică a prognozelor în baza necesității cheltuielilor bugetare;
- reformarea administrației publice centrale și locale în scopul reducerii cheltuielilor și eficientizării activității aparatului de stat;
- adoptarea de către Parlament și Guvern a actelor legislative și normative acoperite cu surse financiare;
- lichidarea fondurilor extrabugetare de pe lângă ministere și departamente și direcționarea la buget a mijloacelor din care sînt formate;
- excluderea achitărilor reciproce dintre buget și agenții economici.

Guvernul va renunța la practica garantării de către stat a plății creditelor acordate.

Politica creditară

Guvernul va colabora cu Banca Națională a Moldovei în domeniul politicii monetary-creditare la elaborarea prognozei de dezvoltare social.economică a țării.

Politica creditară va fi orientată spre asigurarea fluxului de investiții, spre neadmiterea creșterii datoriei statului, spre direcționarea prioritara a creditelor în sectorul real al economiei și controlul optim al eficienței folosirii lor, spre informarea despre aceasta a populației.

Relațiile cu organismele financiare internaționale

În domeniul relațiilor cu organismele financiare internaționale Guvernul își va îndrepta eforturile sale la consolidarea colaborării cu Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Corporația Financiară Internațională, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii, Fondul Dezvoltării Sociale, precum și cu alte organisme financiare, inclusive în cadrul C.S.I., luând în considerare interesele naționale. Guvernul își va onora toate obligațiile financiare, dar în același timp, în scopul micșorării poverii asupra bugetului, va negocia cu creditorii externi restructurarea plății datoriilor externe acumulate în anii precedenți, va asigura o inventariere riguroasă a folosirii creditelor externe primite anterior, informând despre aceasta populația.

VII. POLITICA SOCIALĂ

Politica socială a Guvernului presupune:

În domeniul ocrotirii sănătății:

- finanțarea suficientă a ocrotirii sănătății în vederea asigurării nivelului minim de asistență medicală;
- implementarea asigurării medicale obligatorii;
- dezvoltarea sistemului de acordare populației a asistenței medico-sanitare primare;
- asigurarea unui control riguros asupra prețurilor pentru serviciile medicale suplimentare, prestate de către instituțiile medicale de stat, evidența veniturilor rezultate;
- asigurarea realizării programelor de stat în domeniul ocrotirii sănătății populației;
- crearea condițiilor pentru ameliorarea pregătirii de bază, a specializării și instruirii continue a lucrătorilor medicali;
- asigurarea instituțiilor medicale de stat cu medicamente, tehnică și instrumente medicale;
- dotarea instituțiilor medicale de stat cu farmacii în vederea asigurării populației și a spitalelor cu medicamente la prețuri accesibile; interzicerea deschiderii farmaciilor private în încăperile sau pe teritoriul instituțiilor medicale de stat.

În domeniul învățământului:

- crearea condițiilor organizatorice, didactice și materiale în vederea asigurării dreptului fiecărui copil la învățământul primar gratuit;
- extinderea posibilităților de dobândire gratuită a studiilor superioare în sistemul instituțiilor de învățământ superior de stat la specialitățile necesare economiei țării, precum și a posibilităților pregătirii profesionale primare;
- asigurarea studiilor calitative prin elaborarea și implementarea de standarde educaționale și profesionale, aplicarea de noi tehnologii informaționale și comunicative, crearea unui sistem național de apreciere a cunoștințelor și a documentării educaționale, precum și a unui sistem de învățământ continuu pentru cadrele didactice și de conducere;

- asigurarea creșterii permanente a alocațiilor bugetare pentru sfera de învățământ și de educație, direcționate, în special, spre susținerea cadrelor pedagogice și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ;
- ridicarea responsabilității autorităților administrației publice locale pentru asigurarea unor condiții egale de studii pentru toți copiii de vârstă preșcolară, pentru asigurarea pregătirii fiecărui copil pentru școală;
- implementarea unui sistem de orientare și pregătire profesională a persoanelor care au atins vârsta de 16 ani;
- crearea cadrului juridic pentru acordarea creditelor bancare pentru studii;
- elaborarea amendamentelor în legislație care ar prevedea sporirea responsabilității părinților pentru educația copiilor; stoparea creșterii criminalității infantile prin activizarea muncii extrașcolare; susținerea activității de școlarizare a copiilor care necesită metode educaționale speciale;
- crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea sportului și turismului.

În domeniul științei:

- stabilirea direcțiilor prioritare de dezvoltare a cercetărilor științifice în contextul priorităților social-economice ale Republicii Moldova; trecerea treptată la organizarea investigațiilor științifice în cadrul programelor de stat;
- sporirea calității implementării rezultatelor investigațiilor științifice în economia națională, crearea infrastructurii inovaționale și a fondurilor de susținere;
- perfecționarea cadrului juridic și normative al activității în domeniul cercetărilor științifice;
- evaluarea și acreditarea instituțiilor de cercetări științifice;
- modificarea sistemului de finanțare a cercetărilor științifice, sporirea treptată a cotei alocațiilor bugetare prevăzute pentru dezvoltarea științei, extinderea surselor de finanțare;
- aprofundarea colaborării în domeniul investigațiilor academice și al învățământului superior;
- crearea condițiilor de participare activă a savanților și specialiștilor în proiecte științifice internaționale.

În domeniul culturii:

- restabilirea pe etape a instituțiilor de cultură;
- păstrarea și protejarea patrimoniului cultural național;
- stabilirea volumului garantat de servicii prestate de către instituțiile de cultură pentru un locuitor în vederea accesului real al cetățenilor la participarea în viața culturală a societății;
- stabilirea normativelor justificate de asigurare tehnico-materială a instituțiilor de învățământ și a instituțiilor de cultură;
- acordarea de ajutor în restabilirea și dinamizarea activității colectivelor de creație, profesioniste și de amatori, meșteșugurilor populare, în extinderea activității expoziționale a muzeelor, în acordarea de asistență în editarea cărților pentru copii și adolescenți, în propagarea creației naționale, în extinderea relațiilor culturale cu alte țări;
- susținerea financiară a uniunilor de creație în scopul dinamizării activității lor.

În domeniul relațiilor de muncă și protecției muncii:

- elaborarea și perfecționarea bazei legislative în domeniul muncii și protecției sociale, adoptarea în ordine prioritară a Codului muncii, legilor privind

salarizarea, asigurarea gradului de utilizare a brațelor de muncă, asigurarea socială și asistența socială;

- asigurarea protecției salariaților împotriva riscului bolilor profesionale și accidentelor de muncă, aplicarea măsurilor de ameliorare a securității și igienei muncii.

În domeniul salarizării și al protecției veniturilor populației:

- asigurarea plății în termen a salariului, pensiilor, indemnizațiilor de șomaj burselor și altor plăți sociale, sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere pentru întârzierea plăților;
- elaborarea mecanismului de indexare a salariilor, pensiilor și altor venituri bănești ale populației;
- reducerea treptată a decalajului dintre mărimea salariului minim, a pensiei minime și coșul minim de consum;
- determinarea mecanismului de indexare a depunerilor populației la Banca de Economii.

În domeniul optimizării utilizării forței de muncă și al migrațiunii forței de muncă:

- elaborarea și realizarea unor programe naționale de amplasare în câmpul muncii a populației apte pentru muncă; în acest caz, o atenție deosebită se va acorda femeilor și invalizilor;
- promovarea și realizarea unei politici sociale active pe piața forței de muncă prin susținerea fiscală a agenților economici care creează noi locuri de muncă, susținerea financiară a șomerilor și tinerilor specialiști în optimizarea activității de întreprinzător etc.;
- reglementarea proceselor migrațiunii forței de muncă prin încheierea de acorduri interguvernamentale cu țările unde lucrează mulți cetățeni ai Republicii Moldova.

În domeniul parteneriatului social:

- crearea de structuri care să asigure dezvoltarea parteneriatului social;
- antrenarea partenerilor sociali (patronilor și sindicatelor) în procesul de elaborare a actelor legislative și normative în domeniul social-economic.

În domeniul asigurării sociale:

- perfecționarea cadrului juridic în scopul asigurării realizării reformei sistemului de asigurări sociale;
- încheierea lucrărilor de personificare a evidenței contribuțiilor asigurărilor sociale de stat;
- optimizarea standardelor de vîrstă la stabilirea pensiilor, modificarea și completarea legislației respective;
- unificarea sistemului de pensionare pe principii unice de acordare a pensiei;
- majorarea anuală a pensiilor la nivelul ratei inflației.

În domeniul asistenței sociale:

- aprofundarea reformelor în sfera asistenței sociale;
- optimizarea modului de acordare a asistenței sociale, luînd în considerare necesitatea ei;
- crearea unui sistem informațional computerizat centralizat, pentru evidența beneficiarilor de asistență socială, precum și a mărimii ajutorului acordat;
- revizuirea categoriilor de cetățeni care beneficiază de compensații nominative în scopul măririi numărului lor;

- elaborarea programelor de ameliorare a întreținerii copiilor orfani, copiilor invalizi, invalizilor adulți și a bătrânilor singuri, de îngrijire a lor în condiții de familie, micșorarea treptată a numărului de persoane din această categorie care se află la întreținerea în instituțiile de stat;
- reabilitarea medico-socială a invalizilor; asigurarea acestora cu articole de protezare și ortopedice moderne.

În domeniul protecției familiei, mamei și copilului:

- adoptarea unei strategii de protecție socială a copiilor și familiilor cu mulți copii;
- stabilirea cuantumului indemnizației pentru copii în dependență de salariul mediu pe țară;
- majorarea ajutorului pentru copii din familiile neasigurate, inclusiv acordarea fără plată acestora a îmbrăcămintei, manualelor și rechizitelor școlare;
- mărirea sumei venitului neimpozabil în salariul persoanelor care au copii la întreținere, inclusiv sub tutelă.

VIII. POLITICA DE TINERET

În domeniul politicii de tineret se preconizează:

- elaborarea unor programe aparte ale activității organizațiilor de tineret;
- extinderea asistenței acordate familiilor tinere în vederea finanțării, prin intermediul unor programe speciale de creditare, a construcției de locuințe destinate tinerilor;
- optimizarea plății chiriei în căminele studentești;
- realizarea unui program național de ridicare a nivelului de calificare și de reciclare a șomerilor tineri în scopul plasării lor în câmpul muncii;
- asigurarea îndeplinirii programului de pregătire a specialiștilor în problemele tineretului;
- crearea Centrului Național pentru Tineret;
- elaborarea mecanismului de promovare a tinerelor talente;
- profilaxia contravențiilor în rîndul tineretului și propagarea unui mod de viață sănătos;
- susținerea interacțiunii și colaborării structurilor de tineret din Republica Moldova cu structuri analogice internaționale.

IX. POLITICA EXTERNĂ

Direcțiile principale ale politicii externe a Republicii Moldova, formulate în Concepția politicii externe, decurg din interesele naționale vitale și se vor păstra în continuare.

Luînd în considerare procesele de globalizare și regionalizare, procesele integraționiste, care au loc în lume, și influența lor asupra sistemului relațiilor internaționale, politica externă a statului va construi în funcție de influența acestora asupra suveranității și independenței țării și se vor crea condiții care ar asigura edificarea unui stat democratic și prosper.

Obiectivele principale ale politicii externe sînt:

- consolidarea suveranității, statalității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, ridicarea autorității ei internaționale;
- dezvoltarea relațiilor reciproc avantajoase cu toate țările lumii;
- elaborarea și realizarea strategiei naționale de integrare a Republicii Moldova în Comunitatea Europeană și în alte comunități internaționale;

- examinarea chestiunii aderării Republicii Moldova la Uniunea Vamală a Rusiei, Belarusiei, Kazahstanului, Kîrghizstanului și, ulterior, a posibilității integrării în structurile economice ale Uniunii Rusiei și Belarusiei;
- consolidarea în continuare a relațiilor reciproc avantajoase cu alte țări în baza unor programe concrete de colaborare bilaterală curentă și de lungă durată, luând în considerare interesele naționale ale ambelor părți;
- aprofundarea colaborării reciproc avantajoase cu Statele Unite ale Americii;
- dezvoltarea multilaterală a relațiilor tradiționale cu țările vecine România și Ucraina. La baza lor se va afla tendința spre extinderea cooperării interstatale, inclusiv realizarea Acordului cu privire la crearea zonei de antreprenoriat liber, încheiat anterior. Va fi continuat lucrul asupra proiectului Acordului interstatal de bază cu România;
- extinderea și aprofundarea relațiilor cu țările Europei Occidentale, mai ales cu Germania, Franța, Marea Britanie, Italia și Olanda.
- promovarea unei politici mai active de cooperare cu țările din bazinul Mării Negre, din Europa Centrală și Asia de Sud-Est;
- propagarea activă, peste hotarele țării, a realizărilor economice ale Republicii Moldova și a patrimoniului ei cultural.

În domeniul cooperării multilaterale se prevede:

- apărarea intereselor Republicii Moldova în organizațiile internaționale, a căror membră este;
- participarea mai activă a Republicii Moldova în activitatea Organizației Națiunilor Unite, O.S.C.E., a Consiliului Europei;
- aprofundarea participării Republicii Moldova în activitatea organizațiilor regionale care contribuie la accelerarea integrării acesteia în structurile europene.

Guvernul conștientizează gravitatea situației în care se află economia și sfera socială a țării și consideră drept o sarcină majoră a sa, la prima etapă, stoparea proceselor negative în aceste domenii.

Efectuarea unor măsuri, considerate primordiale în activitatea Guvernului, cum ar fi reanimarea sectorului real al economiei și lupta decisivă împotriva criminalității și corupției, este posibilă doar în cazul schimbării rolului statului în societate și anume al ridicării responsabilității în fața poporului și creșterea rolului regularizator al acestuia în reformele de piață care au loc.

Acuitatea problemelor nesoluționate, care s-au acumulat în ultimii 10 ani, necesită măsuri ferme și netradiționale. Reformele trebuie să se desfășoare nu de dragul reformelor, ci ca un mijloc de redresare a economiei și de îmbunătățire a vieții oamenilor.

Pentru soluționarea acestor sarcini principale sînt necesare:

- activitate constructivă, în limita împuternicirilor Legislativului și Executivului;
- susținerea activității Guvernului de către partidele politice, sindicatele, organizațiile obștești, și de întreaga populație a țării;
- consolidarea tuturor forțelor sănătoase ale societății în vederea ieșirii țării din criză, ceea ce este posibil doar în cazul consensului social, unirii intereselor personalităților, grupelor de oameni, formațiunilor politice și obștești, ale statului.

Pentru realizarea Programului de activitate, Guvernul este dispus să colaboreze cu toți acei care țin la interesele poporului și la viitorul țării.